

Advies : QuickScan Flora en Fauna Baander-
vrouwenlaan 249 te Boxtel

Datum : 27 februari 2013
Opdrachtgever : De heer M. Verhagen
Projectnummer : 211x06764
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (QuickScan) is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in de Verordening Ruimte (Noord-Brabant is vastgelegd).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Groenblauwe Mantel zijn ruimtelijk vastgelegd in de Verordening Ruimte>. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en Faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de

soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrictlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Van deze laatste groep is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en een lijst met vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze QuickScan Flora en Fauna

In de QuickScan Flora en Fauna zijn de gevolgen van de ruimtelijke ontwikkeling afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en Faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het ministerie van LNV van september 2009.

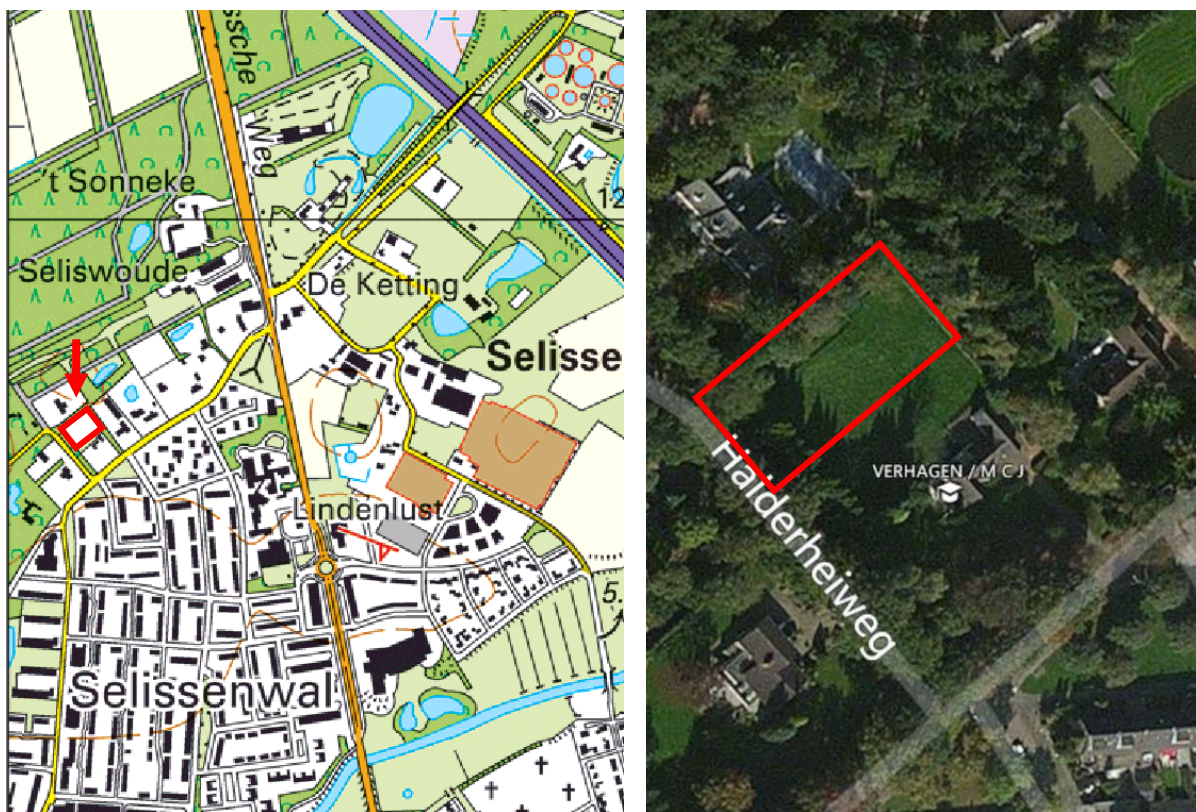
Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 24 februari 2013 door een ecooloog van BRO een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke standplaatsen van beschermde planten en verblijfplaatsen van dieren zijn onderzocht. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals provinciale natuurgegevens, algemene verspreidingsatlassen en enkele internet-sites (www.telmee.nl en www.waarneming.nl). Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten op de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt in de noordrand van de bebouwde kom in Boxtel. Het betreft een gedeelte van een perceel aan de Baandervrouwenlaan nr. 249. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn 150,2-401,6¹. De (globale) ligging van het plangebied is te zien in onderstaande figuren (figuur 1 en figuur 2).

¹ De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

Figuur 1 en 2. (globale) Ligging plangebied (rood omlijnd). Bron ondergrond figuur 2: Bing Maps.

Huidige situatie

Het plangebied betreft een perceel (tuin) dat grotendeels dienst doet als paardenweide in een ruim opgezette buitenwijk. Ten westen van het plangebied ligt de Halderheiweg welke visueel en fysiek wordt afgescheiden van de paardenweide door hoog opgaande coniferen en hekwerk. De noordelijke rand van het plangebied wordt gevormd door een smalle grasberm met enkele dunne bomen, een sloot (waarin wat water stond tijdens het veldbezoek) die het perceel scheidt van het naastgelegen perceel (eveneens een tuin) en een tweetal paardenschuren. De zuidrand van het plangebied wordt gevormd door een verhoogd deel dat de rand van de achtertuin vormt van de bestaande woning. Voor een impressie van de huidige situatie zie onderstaande foto's.

Foto 1. Plangebied gezien vanaf de zuidzijde

Foto 2. Noordzijde plangebied gezien vanaf het westen

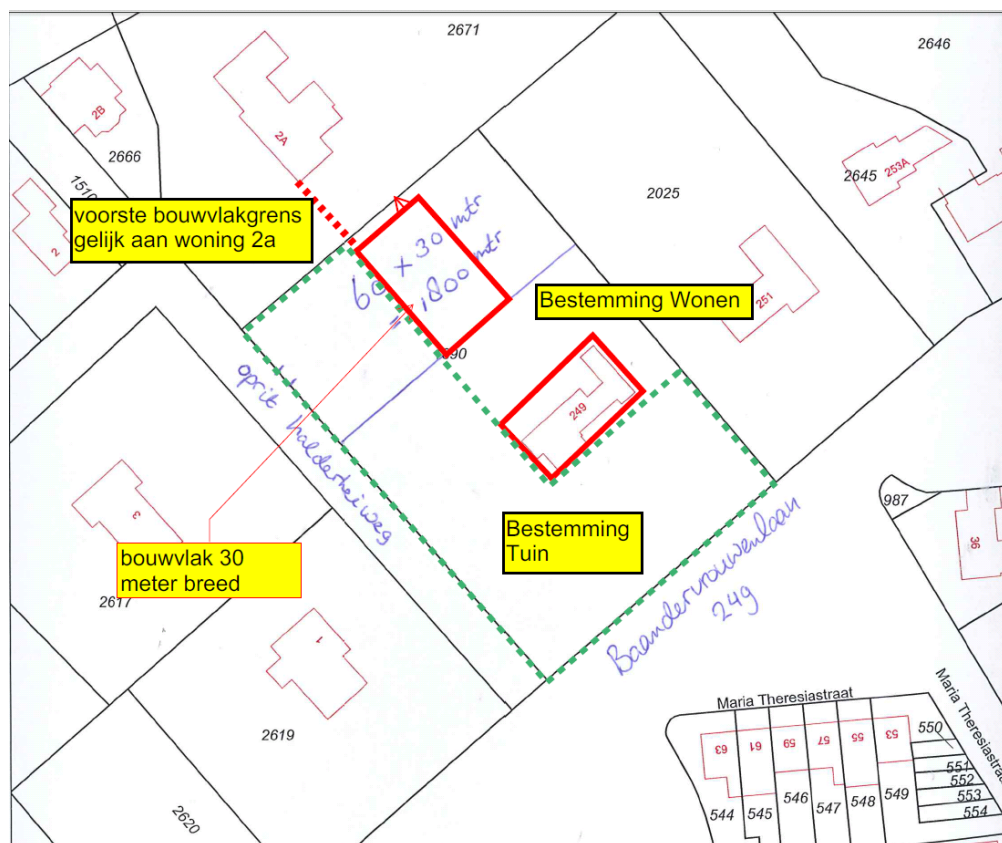

Foto 3. Westzijde plangebied gezien vanaf het noorden

Foto 4. Zuidzijde plangebied gezien vanaf het noorden

Toekomstige (geplande) situatie

Het voornemen is om een extra woning te realiseren en wel in de huidige paardenweide. Voor de locatie van de woning is een bouwvlak weergegeven in onderstaande figuur (figuur 3). De ontsluiting van de toekomstige woning is voorzien langs de Halderheiweg en de oprit zal gecreëerd worden ter hoogte van de huidige hoog opgaande rij coniferen (zie foto 3). Verwacht wordt dat voor de aanleg van de oprit de kap van een enkele conifeer noodzakelijk zal zijn en voor de aanleg van de woning mogelijk sloop (van een deel) van de paardenschuren en kap van enkele jonge boompjes.

Figuur 3. Zoeklocatie woningbouw binnen plangebied.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden. Binnen een straal van drie kilometer van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden of Beschermd Natuurmonumenten. Gezien deze afstand en de beperkte omvang van de ontwikkeling hoeft in het plan geen rekening gehouden te worden met wettelijke gebiedsbescherming.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied grenst aan de EHS of Groenblauwe Mantel zoals deze is vastgesteld op de kaart van de Verordening Ruimte. Door de ontwikkeling zullen geen wezenlijke kenmerken van de provinciale groenstructuur worden aangetast. In de planvorming voor het gebied hoeft geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Toetsing Flora- en Faunawet

Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit intensief begraasde grond. Vanwege het tijdstip van het veldbezoek (begin winter) is het niet goed mogelijk om alle aanwezige vaatplanten te herkennen in het veld. Enkele algemeen beschermde soorten als kleine maagdenpalm (Tabel 1) zijn bekend uit de omgeving. Deze is niet aangetroffen binnen het plangebied. Gezien de graasdruk op de paarden-

weide en afwezigheid van vegetatie onder de dichte en hoog opgaande coniferen worden er echter geen beschermde soorten vaatplanten verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten voor vaatplanten worden op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor enkele algemeen beschermde diersoorten van Tabel 1 (zoals huisspitsmuis, mol en konijn). Voor strenger beschermde soorten zoals de in de omgeving voorkomende eekhoorn (Tabel 2), vormt het plangebied nauwelijks geschikt habitat. In de hoog opgaande coniferen langs de Halderheiweg waar de ontsluiting van de nieuwe woning gesitueerd zal worden zijn tevens geen verblijfplaatsen van eekhoorn aangetroffen. Negatieve effecten voor strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zijn uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van Tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

De omgeving van het plangebied (grote tuinen met hoog opgaand groen) leent zich voor vleermuizen. Binnen het plangebied zijn vanwege het ontbreken van voor vleermuizen geschikte holten in bomen en gebouwen geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Het plangebied maakt door het nagenoeg ontbreken van opgaande vegetatie en/of oppervlaktewater tevens geen onderdeel uit van voor vleermuizen essentieel foerageergebied. De rij coniferen langs de westzijde van het plangebied kan onderdeel zijn van een vliegroute voor vleermuizen. Door de aanleg van een oprit zal naar verwachting een enkele boom gekapt worden. Indien door de kap een opening ontstaat van minder dan 10 meter zal een eventueel aanwezige vliegroute van vleermuizen naar verwachting intact blijven. Door in de toekomstige situatie lichtuitstraling (door gebruikte verlichting rondom de oprit en geplande woning) op de rij coniferen zoveel mogelijk te beperken worden eveneens negatieve effecten voorkomen.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele vogels waargenomen waaronder houtduif (in de coniferen). Het veldbezoek is uitgevoerd buiten het broedseizoen. Binnen het plangebied kunnen enkele algemene vogelsoorten broeden in de coniferen. Voor roofvogels, uilen en spechten geschikte takkennesten en holten zijn hier echter niet in aangetroffen. Hiermee wordt de aanwezigheid van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uitgesloten (zoals buizerd, bosuil en zwarte specht die bekend zijn uit de omgeving). De toekomstige inrichting zal gezien het zeer geringe oppervlak en nauwelijks versturende werking een verwaarloosbaar effect hebben op het foerageergebied (onderdeel van het functioneel leefgebied) van voornoemde soorten.

Effectenbeoordeling

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Indien werkzaamheden

tijdens het broedseizoen plaatsvinden dient de vegetatie binnen het plangebied ongeschikt gemaakt te zijn (door bijv. het kappen van coniferen voorafgaand aan het broedseizoen).

Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, hollenbroeders en gebouw bewonende vogelsoorten. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Uit het bronnenonderzoek is gebleken dat er in de directe omgeving vogelsoorten voorkomen waarvan de nesten jaarrond beschermd aanwezig zijn, te weten buizerd, bosuil en zwarte specht. Van deze soorten bevinden zich geen nesten binnen het plangebied. Vanwege het zeer beperkte oppervlakteverlies en nauwelijks versturende werking van de ontwikkeling op mogelijk foerageergebied van de genoemde soorten zal de gunstige staat van instandhouding van de lokale populaties niet in het geding komen. Een negatief effect voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten wordt dan ook uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën binnen het plangebied kan worden uitgesloten. In de directe omgeving van het plangebied ligt een sloot die vanwege de weinige watervoering (staat waarschijnlijk grootste deel van het jaar geheel droog) en het ontbreken van watervegetatie niet geschikt is voor vissen en amfibieën. De vegetatie binnen het plangebied zal nauwelijks deel uitmaken van het landhabitat van amfibieën. Hooguit zijn enkele zwerfende individuen te verwachten algemene soorten amfibieën zoals gewone pad (Tabel 1). Strenger beschermde soorten amfibieën of reptielen worden op basis van het aangetroffen ongeschikte habitat niet verwacht voor te komen binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van Tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied weinig waarde door het ontbreken van geschikt habitat. Het voorkomen van strenger beschermde ongewervelde soorten (Tabel 2 en 3) is met voldoende zekerheid uit te sluiten omdat dergelijke soorten zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving stellen.

Conclusie en aanbevelingen

- Binnen het plangebied is een mogelijke vliegroute van vleermuizen langs de rij coniferen niet uitgesloten. Indien voor de ontwikkeling van de oprit door kap van een enkele boom geen opening groter dan 10 meter ontstaat in de bomenrij, en eventuele lichtuitstraling van te gebruiken verlichting rondom de oprit en woning op de bomenrij vermeden wordt (door gebruik van lage en naar beneden gerichte verlichting nabij de bomenrij), dan worden er geen negatieve effecten verwacht voor vleermuizen als gevolg van de ontwikkeling.
- Over het algemeen zijn nesten van de meeste soorten vogels uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode.

Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Door de werkzaamheden zoals kap van bomen buiten de broedperiode (hier globaal begin maart- half juli) uit te voeren, wordt het risico op overtreding van de Flora- en Faunawet voor deze vogelsoorten sterk verminderd. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden dient de uitvoeringslocatie vooraf en tijdens de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te zijn voor broedende vogels. Dit kan door het kort houden van de aanwezige vegetatie.

- De toekomstige inrichting van het plangebied zal geen effect hebben op in de omgeving broedende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals buizerd, bosuil en zwarte specht. Gezien het zeer geringe oppervlakteverlies aan mogelijk foerageergebied zal geen inbreuk gemaakt worden op het functioneel leefgebied van voornoemde soorten en zal de gunstige staat van instandhouding van de lokale populaties niet in het geding komen.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn echter geen specifieke maatregelen nodig voor vaatplanten, grondgebonden zoogdieren en amfibieën.